USAID | AgroInvest Project

Final Grant Report for the “Improvement of honey pre-sale preparation, including filling and packing, at Agricultural Service Cooperative “Zolota Bdzhilka”” activity of the Agriculture Servicing Cooperative “Zolota Bdzhilka”

This grant to Agriculture Servicing Cooperative “Zolota Bdzhilka” was provided by the USAID Ukraine AgroInvest project which is implemented by Chemonics International under Contract Number AID-121-C-11-00001

August 2015

The views expressed in this publication do not necessarily reflect the views of the United States Agency for International Development, United States Government.

USAID ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ | Проект АгроІнвест

Підсумковий звіт

Номер Гранту: **№ AGRO-GA13-3A-12/7**

Реципієнт: СОК «Золота бджілка»

Термін дії Гранту: 12 місяців (з 22 червня 2014 року до 22 червня 2015 року)

Директор Проекту: Полицький Микола

Бухгалтер Проекту: Зайцева Тетяна

1. Вступ

1.1 Цілі, завдання та діяльність заплановані по проекту

Загальна мета проекту полягає в демонстрації переваг передпродажної підготовки меду, виробленого індивідуальними членами кооперативу, для розвитку кооперативу.

Основними завданнями проекту є:

- оптимізація ланцюга фасування, зберігання та постачання меду;
- підвищення рентабельності виробництва завдяки підвищенню ефективності процесу передпродажної підготовки меду;
- підвищення рівня знань з технологічних питань членів СОК;
- поширення досвіду з розвитку ланцюгів доданої вартості.

Діяльність, запланована в проекті, полягала в створенні системи якісного зберігання, фасування та збуту продукції бджільництва шляхом придбання спеціалізованого обладнання для фасування та обробки меду.

2. Підсумки:

2.1 Підсумуйте усі досягнення проекту.

Сільськогосподарський обслуговуючий кооператив "Золота бджілка" об'єднує особисті селянські господарства села Сівка-Калуська, які виробляють мед, тобто пасічників. За час виконання проекту кількість учасників кооперативу збільшилась з 30 – до 39, тобто стали його членами та займаються медом, отримуючи прибуток через реалізацію.

Завдяки організаційній та методичній роботі кооперативу з обробки та фасування меду за інтенсивними технологіями вдалось залучити всіх пасічників села до спільної діяльності.

СОК «Золота бджілка»» провів 4 тренінги для жителів с. Сівка-Калуська та пасічників Калуського району, ознайомивши їх із сучасними технологіями виробництва меду за такою тематикою::

- основні засади створення сільськогосподарських кооперативів;
- як зробити прибутковим бізнес з продукції бджільництва;
- організація робочого процесу;
- новітні технології обробки продукції бджільництва.

Крім того, ініціативні члени кооперативу постійно вивчають успішні практики інших господарств та імплементують набутий досвід у своєму кооперативі. Набуті знання члени кооперативу передали своїм колегам.

Раніше, кооперативу вдавалось забезпечити реалізацію продукції за місцем проживання членів. Але через відсутність потужностей обладнання, членам кооперативу доводилося продавати свою продукцію посередникам за цінами на 30-40% нижчими за ринкові роздрібні ціни. Крім того, вони мусили реалізовувати зібрані меди відносно короткого проміжку часу, щоб запобігти втратам готової продукції.

Наразі, завдяки проекту АгроІнвест СОК "Золота бджілка" закуплена пакувальна установка для фасування меду в пластикові відра, бак для приймання і первинного купажування меду, насос для перекачування меду в бак. Це дає можливість більш рентабельно реалізовувати мед.

2.2 Загальні результати або вплив/ дієвість виконаних завдань

В ході реалізації проекту були повністю досягнуті основні цілі та виконані завдання проекту. Створено три нових робочих місця. Після встановлення лінії фасування меду з липня 2014 року по червень 2015 року кооператив розфасував понад 90 тонн меду.

Придбання пакувальної установки для фасування меду надало можливість збільшити додану продукції бджільництва членів СОК на 15-35%. За рахунок швидкого фасування продукції збільшилися обсяги реалізації.

Проведені навчання та тренінги суттєво збільшили обізнаність жителів сіл щодо новітніх технологій фасування та обробки меду, допомогли розширити асортимент сортів меду та покращити його якість.

За додаткової підтримки проекту АгроІнвест два члени кооперативу взяли участь у програмі стажування "Інноваційне бджільництво – система APIPOL", 23-28 листопада 2014 року, м. Краків, Польща. Знання, отримані під час стажування, надали можливість вдосконалити процес виробництва та фасування меду за світовими стандартами.

2.3 Винесені уроки

Для забезпечення прозорості та якості виконання проекту щорічно проводилось опитування учасників проекту щодо ефективності та якості послуг, які надаються СОК «Золота бджілка». В кінцевому результаті 39 опитаних респондентів визначили проект як успішний.

Була проведена оцінка фінансово-бухгалтерських документів по періодам звітності.

Крім того, в майбутньому кооператив планує розширити свою діяльність в напрямку медичної лабораторії, щоб можна б робити аналіз на мед для розширення співпраці з Європейськими країнами.

Окрім того, можна зазначити:

- Сільськогосподарський обслуговуючий кооператив є реальною формою самоорганізації дрібних пасічників з метою переробки (фасуванню, лабораторному аналізу та продажу) меду.
- Для розвитку напрямку переробки меду потрібно встановлювати обладнання не тільки фасування в пластикову тару (найбільш прийнятна форма для продажу на внутрішньому ринку) а також і у скляну тару (прийнятна форма для продажу в супермаркетах а також за кордон).
- Для формування повного циклу переробки меду обов'язковим є закупівля лабораторного обладнання і налагодження роботи лабораторії по визначенню якості меду. В першу чергу, на наявність залишків антибіотиків.

2.4 Рекомендації для майбутньої діяльності в цьому секторі. Визначте сфери, в яких проект «Агроінвест» міг би надати допомогу або покращити її.

АгроІнвест повністю виконав свої зобов'язання по проекту. В майбутньому дуже бажано одержати підтримку в придбанні лабораторного обладнання для визначення показників якості меду.

3. Додатки

Надайте список / зазначте та додайте до звіту будь-які публікації, друковані та інші матеріали таки як: копії опублікованих статей, релізів, брошур, посібників, тексти веб-сторінок, відео, фотографії, тощо.

Інтерв'ю / цитати взяті у груп, на які вплинула ваша діяльність та будь-які відповіді від посадових осіб, тощо.

На фотографіях: під час проведення тренінгів по бджільництву для пасічників Калуського району

На фотографіях: члени СОК «Золота бджілка» Романів Віктор та Полицький Микола під час стажування "Інноваційне бджільництво – система APIPOL", 23-28 листопада 2014 року, м. Краків, Польща.

На фотографії: обладнання СОК «Золота бджілка» по фасуванню меду під час роботи.

USAID ДОПОМАГАЄ КРИМСЬКОМУ КООПЕРАТИВУ БДЖОЛЯРІВ НАЛАГОДИТИ РОБОТУ НА НОВОМУ МІСЦІ ТА ПОДОЛАТИ ПЕРЕШКОДИ НА ШЛЯХУ РОЗВИТКУ

Кримські бджолярі змінили курс після анексії Криму

«Звісно, члени нашого кооперативу опинились у складній ситуації. Адже нам довелося переселитися з наших домівок, покинути налагоджені господарства».

Березень 2015 - Микола Полицький, голова кооперативу «Золота бджола», був у захваті від перспективи експорту меду на ринки країн західної Європи в рамках анонсованої Україною Угоди про асоціацію з ЄС та відповідно Угоди про поглиблену і всеохоплюючу зону вільної торгівлі, підписання яких планувалось Урядом України. Згідно з заявами Уряду України, це підписання мало відбутися у листопаді 2013 року.

Але на превеликий жаль для багатьох українців, зокрема Миколи та інших членів кооперативу, цим сподіванням не судилося справдитися: в останню хвилину уряд України відмовився від своїх зобов'язань щодо підписання цієї Угоди.

Микола Полицький, голова сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу «Золота бджілка» під час навчальної поїздки до Польщі.

USAID ДОПОМАГАЄ КРИМСЬКОМУ КООПЕРАТИВУ БДЖОЛЯРІВ НАЛАГОДИТИ РОБОТУ НА НОВОМУ МІСЦІ ТА ПОДОЛАТИ ПЕРЕШКОДИ НА ШЛЯХУ РОЗВИТКУ

Микола Полицький, голова сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу «Золота бджілка» під час навчальної поїздки до Польщі.
Владислав Карпенко

Кримські бджолярі змінили курс після анексії Криму
«Звісно, члени нашого кооперативу опинились у складній ситуації. Адже нам довелося переселитися з наших домівок, покинути налагоджені господарства».
Березень 2015 - Микола Полицький, голова кооперативу «Золота бджола», був у захваті від перспективи експорту меду на ринки країн західної Європи в рамках анонсованої Україною Угоди про асоціацію з ЄС та відповідно Угоди про поглиблену і всеохоплюючу зону вільної торгівлі, підписання яких планувалось Урядом України. Згідно з заявами Уряду України, це підписання мало відбутися у листопаді 2013 року.

Але на превеликий жаль для багатьох українців, зокрема Миколи та інших членів кооперативу, цим сподіванням не судилося справдитися: в останню хвилину уряд України відмовився від своїх зобов'язань щодо підписання цієї Угоди.

Кооператив «Золота бджола» був заснований у 2008 р. і об'єднав місцевих бджолярів з Первомайського району Автономної Республіки Крим. Кооператив упевнено розвивався і з надією дивився в майбутнє. До 2013 року кооператив налічував 31 член і переробляв понад 100 тонн меду на рік.

Восени 2013 року кооператив почав співпрацювати з **Проектом USAID АгроІнвест**, який допоміг йому вдосконалити внутрішні адміністративні процеси, а також надав грант на модернізацію лінії з фасування і пакування меду.
Але анексія Криму Росією, здавалось, поклала край усім досягненням кооперативу.

«Ситуація відразу різко змінилася, а я не міг погодитися з анексією Криму Росією», – пояснює Микола, пригадуючи протести, які поширилися по всій Україні і завершилися скиненням корумпованого режиму екс-президента Віктора Януковича, анексією Криму Росією і початком конфлікту на сході України.

Члени кооперативу вирішили, що вони не зможуть працювати в підконтрольному Росії Криму. Отож кооператив «Золота бджола» знову звернувся до Проекту USAID АгроІнвест по допомогу - перемісти кооператив в іншу місцевість в Україні. Село Сивка-Калуська Івано-Франківської області було обрано як сприятливе місце для розташування кооперативу. Проект USAID АгроІнвест допоміг налагодити контакти з місцевими органами влади Івано-Франківської області, щоб спростити процес реєстрації кооперативу, що отримав нову назву – «Золота бджілка».

Не лише усі члени колишнього (кримського) кооперативу «Золота бджола» залишилися членами нового кооперативу «Золота бджілка» – до нього невдовзі приєдналися ще 11 нових членів з числа місцевих виробників меду.

Після переїзду в безпечне місце кооператив «Золота бджілка» повернувся до своїх планів щодо розширення діяльності і виходу на ринок ЄС. У листопаді 2014 року Микола за підтримки Проекту USAID АгроІнвест узяв участь у навчальній поїздці, яка проводилася на базі підприємства «Apipol» (Польща). У ході поїздки він ознайомився з найновішими технологіями фасування меду, передпродажної підготовки продукції та процесами контролю якості, а також встановив і налагодив ділові контакти. Тепер його мрія більше, ніж будь-коли раніше, близька до втілення в життя.

"Дякуючи підтримці USAID, нам вдалося відновити наш кооператив, зберегти матеріально-технічну базу і продовжити надання послуг бджолярам. І сьогодні ми хочемо створити перший в Україні комплекс надання послуг бджолярам на кооперативних засадах, починаючи від забезпечення реманентом, допомогою у підготовці і продажу продукції, закінчуючи тренінговим центром. Ми не сумніваємося в реалізації наших планів," – каже Микола.

Проект USAID **AgroInvest**, який працює в Україні з 2011 до 2016 року, надає допомогу сільськогосподарському сектору України, з метою прискорити відновлення економіки країни і підвищення її внеску у забезпечення глобальної продовольчої безпеки.

ttps://www.usaid.gov/node/149881

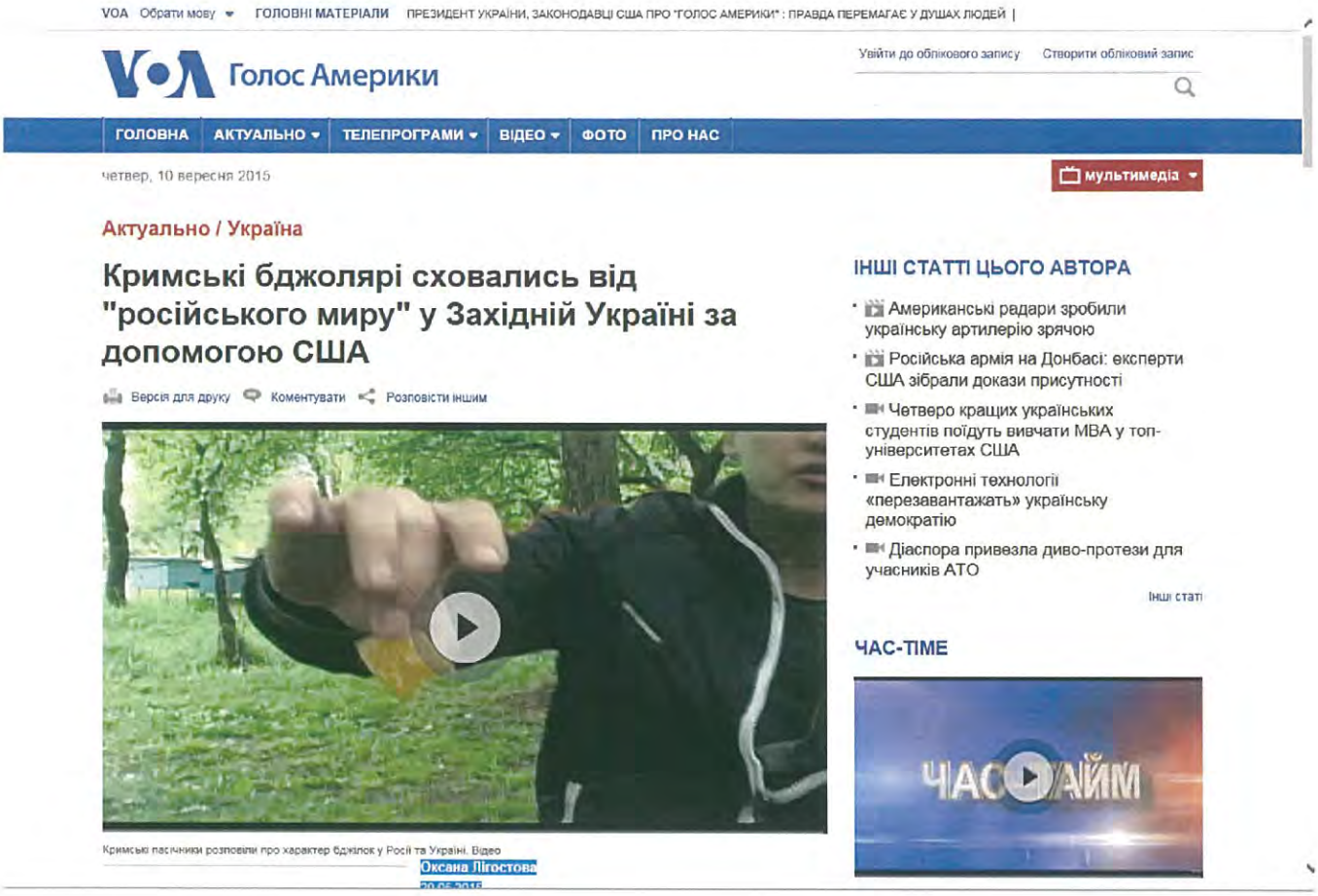

http://ukrainian.voanews.com/content/usaid-helps-beekeepers/2794055.html

Оксана Лігостова
29.05.2015

Кримський кооператив **«Золота бджілка»** після анексії Криму вирішив переїхати на Західну Україну. Облаштуватися на новому місці «Золотій бджілці» допоміг проект USAID «АгроІнвест». Нині кооператив працює над здобуттям експортного статусу, що дасть змогу вийти з українськими медами на європейські ринки.

«Бачите, вони спокійні, їх можна навіть погладити. Це наша «карпатка», це така її особливість, бачите? Вони дуже спокійні бджоли».

Сіра карпатська бджола відзначається миролюбною вдачею.

«Карпатка» трудолюбива, зранку встає і пакує. А середньоросійська бджола дуже агресивна».

Пасіка біля села Довгий Войнилів на Івано-Франківщині – то справжній бджолиний рай. Місцина ізольована від цивілізації. На кілометри навколо – ліси та квітучі луки. І жодної бджоли-зайди, лише працьовита чистопородна «карпатка».

Люди якісь незрозумілі, з бородами, наставляли нам автомати у вікна. Це жах був

Зараз кінець травня, і стільники уже заповнені «майовим» медом – раннім, найніжнішим. Як кажуть бджолярі, т**равневий мед найбільш цілющий**, з природними ферментами й вітамінами весняного карпатського різноцвіття.

На пасіку, до своїх вуликів Віктор Романів навідується у вихідні. Він вчителює у Довговойнилівськиій школі, викладає історію. Бджоли – то його хобі.

Утім, віднедавна у місцевих бджолярів з'явилася перспектива перетворити хобі на серйозний бізнес.

Віктор Романів, член кооперативу «Золота бджола», каже:
«Ну і мати вихід на європейські ринки нам так само цікаво. Хіба один бджоляр може вийти на той ринок? Ніколи в світі. А якщо разом об'єднаємо наші зусилля, то це легше буде зробити».
Кримський кооператив він тепер відроджує тут, на Західній Україні. Перевів активи, зібрав навколо себе бджолярів
Мрією продавати українські меди у Європу тутешніх бджолярів «заразив» бізнесмен із Криму. Після окупації півострова Микола Полицький переїхав жити сюди на Західну Україну, зареєстрував у Калуші кооператив «Золота бджілка».
Ця ідея – виходу на європейські ринки – захопила Миколу давно, відколи в Україні почали говорити про вільну торгівлю з ЄС. **Тоді в Криму він заснував бджолярський кооператив**, підпорядкований цій меті. Співпрацювали з американським АгроІнвестом, отримали грант на модернізацію лінії фасування меду.
Микола Полицький, голова кооперативу «Золота бджілка» розповідає:
«Головна мета була на той період – у рамках нормальної України, а не того, що зараз там є в Криму – це отримати експортний статус».
Вихід на експортний потенціал планували на 14 – 15 рік. Але зупинилися за півкроку до мети. Плани перекреслила анексія Криму Росією.
«Росії дрібні підприємці не потрібні», – каже пан Микола. – Там інші пріоритети. Там головне це силові відомства, та ще бабусі, щоб кожні чотири роки голосували за потрібних лідерів. От їх підгодовують. А підприємців гноблять. Я перспективи там для себе не бачу».
У рідному Первомайську він залишив усе, що мав – будинок, цехи підприємства. З появою «зелених чоловічків» і БТР-ів на вулицях зібрав родину і виїхав з півострова.
Микола Полицький так розповідає про події в Криму:
«Люди якісь незрозумілі, з бородами, наставляли нам автомати у вікна. Це жах був: я їм кажу, у мене діти маленькі, а вони пхали мені у вікна цей «рускій мір».
Кримський кооператив він тепер відроджує тут, на Західній Україні. Перевів активи, зібрав навколо себе бджолярів, зацікавлених експортом до Європи. Вони вже отримали від АгроІнвесту обладнання для фасування меду, з'їздили на навчання до Польщі. Щоб відповідати стандартам ЄС, ще треба багато зробити. Потрібен великий гомогенізатор, лабораторія. Але Микола вірить, що все у них вийде. І майбутнє своє однозначно пов'язує з Україною:
«Для мене як двічі по два зрозуміло, що в Росії взагалі нема ніякої перспективи. Тому я не хочу там залишатися, час марнувати. Так, поки що там трохи краще, поки дотаційні гроші для Криму не закінчилися. Тут трохи гірше економічно. Але тут вільно дихається. І перспектив більше. І надій більше, а це найголовніше».

4. Фінальний звіт моніторингу та оцінки (будь ласка, додайте до цього звіту)

ПІДТВЕРДЖЕННЯ

Цей звіт є повним та правдивим відображенням фінансового стану, пов'язаного з заходами, реалізація яких відбувається у відповідності до Угоди про надання Гранту.

Директор Проекту:

Ім'я: Полицький Микола

Підпис: Дата: 26 липня 2015